

Diarienummer:
IMY-2024-11700

Ert diarienummer:
Fö2024/01478

Datum:
2024-11-29

Yttrande över Signalspaning i försvarsunderrättelseverksamheten – en modern och ändamålsenlig lagstiftning (SOU 2024:59)

Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) har granskat förslaget huvudsakligen utifrån myndighetens uppgift att arbeta för att människors grundläggande fri- och rättigheter skyddas i samband med behandling av personuppgifter.

IMY lämnar följande synpunkter.

Signalspaning i krig eller krigsfara, övningsverksamhet och i vissa brådskande situationer (avsnitt 4, 6–7)

IMY har inget att invända mot förslagen avseende signalspaning i krig eller vid krigsfara (avsnitt 4) eller i övningsverksamhet (avsnitt 6). Detsamma gäller förslaget som möjliggör inhämtning av inhemsk trafik i vissa brådskande situationer när liv, hälsa eller omfattande förstörelse av egendom är i fara (avsnitt 7).

IMY konstaterar att förslagen innebär ökade risker för den personliga integriteten men bedömer att de är väl avvägda ur integritetssynpunkt och får anses vara godtagbara med hänsyn till de tungt vägande intressen som redovisats. Vid denna bedömning beaktar även IMY att de situationer där förslagen blir tillämpliga sannolikt kommer att inträffa i begränsad utsträckning.

Vad gäller inhämtning av inhemsk trafik i brådskande situationer fäster IMY särskild vikt vid att utredningen har tydliggjort att det rör sig om tillstånd för en mycket begränsad tidsperiod, att regleringen inte är avsedd att förändra gränsdragningen gentemot den brottsbekämpande verksamheten och att det med förstörelse av egendom avses exempelvis egendom som utgör kritisk infrastruktur eller används för samhällsviktig verksamhet.

Inhämtning av signaler i elektronisk form (avsnitt 5)

IMY anser att det saknas en integritetsanalys av förslaget som syftar till att tydliggöra att signaler i elektronisk form får inhämtas om de är lagrade. Även om rättsutvecklingen har lett till att signalspaningsmyndigheten tillåts att inhämta lagrad information bedömer IMY att det innebär en utvidgning av möjligheten att inhämta information i förhållande till vad som var avsikten vid lagens tillkomst. För detta talar systematiken i den nuvarande lagen, de begrepp som används i den och

Postadress:
Box 8114
104 20 Stockholm

Webbplats:
www.imy.se

E-post:
imy@imy.se

Telefon:
08-657 61 00

begränsningar som följer av lagen¹ men också uttalanden som görs i lagens förarbeten. Under den fortsatta beredningen av förslaget behöver därför integritetsanalysen utvidgas, eftersom tillgång till lagrad information innebär att insamlingen omfattar betydligt större mängder information och information av annat slag än den som kommuniceras. En ytterligare aspekt som motiverar en integritetsanalys i denna del är att många svenska medborgare lagrar information i utländska molntjänster.

IMY ifrågasätter inte att det finns ett behov av att kunna inhämta lagrad information med hänsyn till den tekniska utvecklingen, som bland annat innebär utmaningar genom en alltmer utbredd användning av kryptering. Det krävs dock att det föregås av en gedigen analys där behoven av att samla in lagrad information balanseras mot enskildas grundläggande rättigheter enligt regeringsformen och Europakonventionen. En sådan analys bör ta sikte på att utreda om det finns behov av kompensatoriska åtgärder för att inhämtningen ska stå i proportion till intrånget i den personliga integriteten. En jämförelse kan i detta sammanhang göras med norsk rätt där det ställs högre krav på inhämtning av lagrad information om det finns anledning att tro att informationen inte är avsedd att kommuniceras. Vidare kan det finnas skäl att överväga krav på teknikanpassning och aktsamhetskrav vid verkställande av sådan inhämtning som föreslås, i likhet med de krav som ställs enligt lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Eric Leijonram efter föredragning av juristen Lisa Zettervall. Vid den slutliga handläggningen har även rättschefen David Törngren medverkat.

¹ Se t.ex. 2–2 a och 10 a §§ lag (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet.